

POKĄD (44) *cn i pron*

cn (40), *pron* (2), *cn a. pron* (2).

-d (32), -t (12).

o *prawdopodobnie jasne* (tak w po-).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVIII w.

I. W zakresie stosunków czasowych (42) :

A. Zaimek przysłówkowy pytajny: jak długo, do kiedy (2) :

a. W pytaniu retorycznym (1) : W vniżeniu iego łąd iego wywyłzon ieft/ a wiek iego y kthoż wypowie? (*marg*) To ieft/ pokąd on kwitnąc będzie y z potomnym fwoim kościołem. (-) *BibRadz Act* 8/33.

b. W zdaniu dopełnieniowym (1) : gdyż y to zniebieszczestwem czynię coteraż piszę y niewiem pokąd mi to będzie wolno bo codzien spodziewam się ciesniejszego znami obchodzenia. *ActReg* 161.

B. Spójnik; wprowadza zdanie okolicznikowe czasu; adhuc, cum PolAnt; donec Vulg (40) :

1. Równoczesne [w tym: w postpozycji (17), w antepozycji (6), w interpozycji (6)] (29) :

a. Czynność lub stan zdania nadrzędnego trwa do końca czynności lub stanu zdania podrzędnego; odpowiada na pytanie: do kiedy (21) : *GliczKsiąż* F5v, M8; Boiażń Pańlka rospądza grzechy/ á pokąd ieft obecna [*perseverans*] ząwściąga gniewu. *BibRadz Eccli* 1 /20; *WujNT Ioann* 9/4; [*KsięgiEklez* I5].

Wprowadza peryfrazę w znaczu, 'do końca życia' (10): iżes yadł ten owoc/ ktoregomci był ząkazał/ będziełz myał żyemyę nyepłodną/ s kthorey łie pokąd będziełz żyw małz żywić *GliczKsiąż* Hv, M8v, O3; *KrowObr* 104v; niech łłuchaią á vczą łie bać Pána Bogá nálzego/ pokąd iedno będziecie żyć [*diebus quibus vos vivitis*] w ziemi/ do ktorey idziecie *BibRadz Deut* 31/13; *Nápomina* [*Salomon*] ie [*słuchaczy*] áby trwali w prawdziwey boiażni Pańlkiey/ pokąd iedno będą żywi w tym krotko trwaiącym żywoćie *BibRadz I* 346; *GrzegŚm* 22; *HistLan* Ev; [*Synowi: y niewieście: brátu: y przyiacielowi: nie daway mocy nád fobą pokątes żyw* *KsięgiEklez* K8v, K6].

Wprowadza pery frazę w znaczu. 'do końca świata, wiecznie' (4): Lepyey iż łie doftánye z dobrego náuczycyelá do żywota wiecznego/ niželiby [...] zá inłfemi Heretykámı isć myał/ to yeft/ ná to myełce kędy žal á gryżyenye łumnyenya pokąt czału łtawác będzie. *GliczKsiąż* L5v, F4v; Themuc przymierzem wiecznym poruczono y potomkom iego/ pokąd niebo dni łpráwuie [*in die coeli*]/ áby łłúżyli Bogu *BibRadz Eccli* 45/18; *WujNT* 463.

Połączenia: »pokąd ... dotąd, dotąd ... pokąd« (1:1): á pokąd krzełciyáńłkye imyę będzie kazano/ dotąd ony [*przywileje*] też bez włomku łtác będą. *KromRozm III* N8v; *GliczKsiąż* N.

»pokąd ... je(d)no« (4): Y doftáli pieniędzy od onych ktorzy ie byli przyłzli kupowác/ á potym zá nimi łzli w pogonią pokąd iedno mogli [*diu*], *BibRadz 2.Mach* 8/25, *Deut* 31/13, *I* 346; *GrzegŚm* 22.

»pokąd ... jeszcze« (1): Oto pokąd [*cum*] ona ielzće była cáła/ ninacz łię nie godziłá/ iákoż tedy dáleko mniey łię godzi/ gdy ieft ogniem nárułzona y łpaloná? *BibRadz Ez* 15/5.

»poki ... i pokąd« (1): Chwalić będę Pána pokim iedno żyw y pokąd mię ieno s łtawa. *GrzegŚm* 22.

α. Z trybem przypuszczającym (1) :

Wprowadza peryfrazę w znaczu, 'do końca życia' (1): mamy łie vczýć dotąd pokątyby kto ná łwyecye żyw był. *GliczKsiąż* N2.

b. *Czynność lub stan zdania nadrzędnego ma miejsce podczas trwania czynności lub stanu zdania podrzędnego; odpowiada na pytanie: kiedy (8) : A záiŕte nyemála thego potrzebá yeŕt/ áby dzyatki z młodości pokąd fie dádzą náuiesć rodzicy wypráwyáli GliczKsiąż E, M5v.*

Połączenie: »pokąd (...) jeszcze« (6): ále też y timiŕz piorkámi [rodzice] ŕyny ŕwe obtykáya/ práwye pokąd im mlecz yeŕŕcze ná gębye GliczKsiąż F2v, E6, E6v; Y wnet pokąd to ielŕcze mowił [adhuc eo loquente]/ przyŕzedł Iudaŕz BibRadz Mar 14/43, I 113d marg; HistLan F2.

2. *Następcze; zdanie podrzędne zaprzeczone [w tym: w postpozycji (9), w antepozycji (1), w interpozycji (1)] (11) :*

a. *Bezpośrednio następcze: czynność lub stan zdania podrzędnego kończy się z chwilą rozpoczęcia czynności lub stanu zdania podrzędnego (8) : To bydlę pokąt [nye] ma żadnego yágnnyęcyá/ ínadź y cyenyá lie ŕwego boi GliczKsiąż C8v.*

Połączenia: »dotąd ... pokąd« (1): [cieŕla] dotąd yey [okrętu abo szkuty] ŕtrzeże á o oney pyeczá á ŕtáranye ma/ pokąd yey ná brzeg morŕki nye przyprawódzi. GliczKsiąż Q2v.

»tak długo ... pokąd« (1): ále ták długo będziefz myał chcieć [uczyć się od doktora Kratipusa] pokąt nye poznafz zes nyeyáko w náuce poŕtąpił. GliczKsiąż M8v.

a. *Z trybem przypuszczającym (5) : a tham ŕthanawŕchy nyeechczá ŕgycz spyerwey myanowanego Rathuŕza, albo sthego myeŕcza, gdzye krol yego myłóŕz nathen czaŕz bycz raczy pokand bych dalyey nyebył opatrzon MetrKor 37/2v.*

Wprowadza peryfrazę w znacz, 'do końca życia' (1): GliczKsiąż Q2v cf »dotąd ... pokądby«.

Połączenia: »dotąd ... pokądby« (1): Ocyec [...] powinynen yeŕt dotąd ŕtárác fie o ŕyná ŕwego/ pokądby fie s ŕwyátem nye poźegnał á nye roŕtał. GliczKsiąż Q2v.

»tak długo ... pokądby« (3): Ták długo potrzeba fie vczyć/ pokątby fie nye náuczył GliczKsiąż N2, N2, N2v.

b. *Ogólnikowo następcze: czynność lub stan zdania nadrzędnego kończy się przed rozpoczęciem czynności lub stanu zdania podrzędnego: zanim [w tym: w postpozycji (2), w antepozycji (1)] (3) : Co ŕię okázuye z onych czáŕłow dawnych [...] / iź pokąd złotá á drogich ŕŕat nye znano/ ták yeŕŕcze [...] roŕkolŕy nye przyŕzły były myędzy ludzye w obyczáy GliczKsiąż E8v.*

a. *Z trybem przypuszczającym (2) : KromRozm II i3v; ktory ocyec ŕyná ŕwego chcyáby myeć oratorá/ niechayby go ná to wyodł yeŕŕcze wten czás/ gdyby w kolebce leżał á onego powiyano/ y pokądby go od cycká nye odládzono. GliczKsiąż K2v.*

II. *[W zakresie stosunków stopnia: zaimek przysłówkowy względny, wprowadza zdanie okolicznikowe: wŕzákże tylko w tym [pismo za prawdziwe ma być miane]/ poki fie z Piŕmy ŕwiętymi zgadza/ albo im przeciwnie nie iefŕ/ á w czym y pokąd ŕwiádectwo dawa Miŕterŕtwu pierwotney Cerkwie ŕwiętey Apoŕtolŕkiej/ á od iednomyŕlnoŕci zwolenia iey (dokąd ielŕcze w czyŕŕoŕci prawdy ŕtałá) nic fie nieodchyla. HerbOdpow D4, A4.]*

*** Bez wystarczającego kontekstu (2) : Donec – Pokąd, azdotąd. Calep 340b; Dum – Pokąd, az. Calep [344]b.

Synonimy: I.A. dokąd, poki, poko; B.1.a. poki; b. kiedy; 2. nim.

Cf POKĄDŹE

